Kertész Miklós És Kertész Péter

Ez a bátyám, [Kertész] Miklós és én. Miki 1936-ban született, én 1937-ben. A szerelemnek a szép gyümölcse, ha úgy tetszik. Látszik, hogy ilyen nagyon szép szőke kakastaréjom volt. Ez a felvétel a Bulovicsnál készült Karcagon a háború előtt vagy alatt, abszolút beállított kép. Egész biztos, hogy nem volt a családban fényképezőgép, nem tudok róla. Ez a boldog gyerekkor, itt még úgy tűnt, hogy rendben fognak menni a dolgok. Sok mindenfélére emlékszem, de összefüggően, hogy mi volt Karcagon a háború előtt, azt nem tudom. Nem tudom megmondani, hogy amikor a kutyánk ötöt ellett, az a háború előtt vagy utána volt. Nem tudom megmondani, hogy amikor a sparheltra csigát raktunk fel és megpörkölődött, hogy az mikor volt. Meg hogy a békának cigarettát adtunk. Valószínű, ugyanolyan kegyetlen gyerekcsínyeket követtünk el, mint minden fajta náció gyerekei. Gyönyörű volt a karcagi piac, arra emlékszem. A dinnyét beledobtuk a kútba, vödörrel húztuk ki. Akkor nem tudom, hogy hívták az utcát, ahol laktunk -- később Löwy Sándor, most Kertész József utca --, erre merőlegesen ment a Kacsóh utca, ennek a sarkán volt a nyomda, nagyapám nyomdája. Egy sarokkal odébb volt egy pékség, ahová targoncán vittük nagy fazékban a sóletet, és ugyanúgy hoztuk vissza szombaton. Emlékszem, hogy héjastul főtt tojás volt a tetején. Az akkori pékmester számára természetes volt, hogy a kemencében ugyanúgy megsült a zsidóknak a sóletje, mint ahogy a friss kenyér is. Mellette volt egy jéggyár, amit a hangjáról lehetett megismerni. Akkor nem voltak hűtőszekrények, hanem anyám -- meg mi is -- hosszú, henger alakú jégdarabokat cipeltünk talicskával, és volt valami szekrény, az volt a hűtő. Teljesen illuzórikus világ volt, ahol kora reggel az utcából meg a keresztutcából elhajtották a teheneket, és a világ csodájára, este maguktól hazataláltak. És még véletlenül sem ment egyik sem másik kapuba. A családom apai ágon vallásos volt, kóser háztartást vezettek egészen a deportációig. Az, hogy gyerekként megismertem a zsidó ünnepeket, az minden esetben Karcagon, a nagyszülők házában történhetett, ahol egy széderestén negyvenen ültük körül az asztalt. Számtalan unoka versengett azon, hogy az afikóment ő keresse meg. Amikor eldugnak egy pászkát a vacsora legelején, hogy a gyerekek megtalálják.